

Petra Vychopeňová:

**Škatulata hejbejte se
Rozvoj pohybových dovedností dětí v mateřské škole**

Bakalářská práce Petry Vychopeňové splňuje standardy kladené na akademickou práci na tomto stupni. Její teoretická část je velmi solidní kompilací relevantní literatury k tématu rozvoje pohybových dovedností dětí, dobře zvládnutá empirická část pak využívá data získaná z rozhovorů s učitelkami v mateřských školách, analyzuje rámcový vzdělávací program, školní vzdělávací program a s pomocí vlastního zúčastněného pozorování konstruuje ideálně typický den v MŠ z pohledu rozvoje pohybových dovedností.

Výsledný text ovlivnilo pár peripetií. Práce především vznikla na troskách neobhájené práce, kterou vedla (a jako chvalitebnou hodnotila) externí vedoucí. Zpracované bylo teoretické ukotvení a rozhovory s učitelkami, oponentka označovala práci jako „chaotickou“. Jako nový vedoucí práce bych rád vyzdvihl ochotu a pracovitost autorky text doplňovat, nově uspořádávat, přepisovat a zejména realizovat zcela nový projekt empirického výzkumu. Máme-li se o rozvoji dětského pohybu něco dozvědět, nestačí analyzovat „předpisy“ a školní plány, reflexe učitelek třebaže mají k dětem blízko je jen zprávou z druhé ruky. Kolegyně Vychopeňová byla ochotná si domluvit dlouhodobější pozorování přímo ve školách. Do tohoto záměru však výrazně vstoupila epidemie a vyhlášení nouzového stavu, a tak se nějakou dobu zdálo, že cíl nepůjde uskutečnit. Oceňuji tedy schopnost (částečně snad i štěstí), že se pozorování podařilo dotáhnout do podoby, která je vlastně velmi zajímavá. Částečně se tak odklonit od „olovnice“ původního projektu zde nebylo na škodu, resp. bylo provedeno v míře přípustné a přínosné danému předmětu.

Motivace pro práci byla částečně „aktivistická“, vycházela z dobrovolnické činnosti autorky, která se věnuje tréninku dětí v mažoretkovém sportu a zároveň se setkávala se stesky odborníků nad zhoršujícími se pohybovými možnostmi mládeže. Autorka si dokázala velmi dobře vybrat seznam literatury, který dané téma postihuje. Jakkoli je jen jeden titul zahraniční, podařilo se autorce zkompilovat srozumitelný teoretický rámec vlastního pozorování. Drobnou výtkou by zde mohlo být nedostatečně ukázaný oborový kontext jednotlivých titulů a snad až příliš „úzkostlivé“ citování. Jakkoliv je z výběru argumentů a použitých textů patrné, že autorka je v tématu velmi vzdělaná, ve vlastním textu se vyjma shrnutí projevuje její zkušenost méně. Vyznění textu se tak může čtenáři zdát místy jako příliš obecné, trochu bez dynamiky. Například mi chybělo důslednější postižení jevu, který já sám považuji při trénování dětí za zásadní.

Vyhnout se u malých dětí anaerobním tréninkům, snaze o přibývání svalové hmoty, jednostranné specializaci a vsadit na koordinaci a všeobecnou přípravu.

Zdá se mi přínosné, že autorka striktně neodděluje teoretickou a empirickou část, naopak data z rozhovorů s učitelkami šikovně využívá již pro dokreslení teorie. V textu tak díky zaznamenaným rozhovorům objevuje další zajímavá témata, např. pohled „starších“ učitelek na příliš velkou „svobodu“, kterou RVP umožňuje a absenci jasných osnov, resp. čeho mají děti dosáhnout.

Analýza RVP a ŠVP představuje poměrně mravenčí a přitom užitečnou práci. Málokterý rodič sice tyto dokumenty čte a jak autorka sama přiznává, je otázka, do jaké míry mateřská škola vytváří ŠVP jen pro forma a do jaké míry je to materiál, kterým určuje svou týdenní činnost. Tváří tvář naléhavosti dobrého vývoje pohybových dovedností svých dětí je to ale dokument, na jehož základě si rodiče mohou představu o odbornosti a prioritách zvolené mateřské školky alespoň částečně udělat. Autorka si sama vytvořila metodu analýzy těchto dokumentů a výsledky prezentuje ve dvou tabulkách. Ty jsou na jednu stranu přehledné, svádí však čtenáře k tomu tabulky přeskochit, což je (jak to tak zpravidla bývá) škoda.

Vyvrcholením empirického výzkumu bylo 14 denní pozorování v MŠ. Zveřejnění výsledků v podobě jednoho typického dne, resp. včetně jeho drobného srovnání se stavem za časů „korony“ považuji za náležité. Čtenář má možnost zvědavě nahlédnout za zavřené dveře školky, autorce je dána příležitost posoudit, jak rozvoj pohybových dovedností probíhá v praxi. Jeden ideálně typický den přitom dovolí vhléd, nezatíží text ale přílišným opakováním přirozeně stereotypních činností.

Text je poměrně hutný, ale relativně přehledně strukturovaný, bez závaznějších formálních prohrěšků.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji s ohledem na obhajobu na pomezí **výborně/ velmi dobře**.

V Řevnicích dne 11. června 2020

Mgr. Ondřej Skripnik Ph.D.